

A 1728/kultur

Bilaga 19

Fremlagt av Den sosialdemokratiske gruppen
Behandles i Utvalget for kunnskap og kultur i Norden

Medlemsforslag om digitalt verdensarkiv på Svalbard

Forslag

Den sosialdemokratiske gruppen foreslår at

Nordisk råd rekommanderer Nordisk ministerråd

å støtte *Arctic World Archives* prosjekt med kompetanse og økonomisk bidrag til det blir bygget opp en solid, robust og tillitsvekkende infrastruktur og videreutvikle dette til et overnasjonalt og globalt arkiv etter samme model som Svalbard globale frøhvelv

Baggrund

78 grader nord, halvveis mellom fastlands-Norge og Nordpolen, ligger verdens største sikkerhetslager for frø. I kalde og tørre fjellhaller oppbevares frø fra hele kloden, for trygg og sikker lagring i permafrosten. Allerede tilbake i 1984 etablerte Nordisk genbank for jord- og hagebruksvekster et sikkerhetslager for nordiske plantefrø i en nedlagte gruve og den første internasjonale frøbank, Svalbard globale frøhvelv, ble åpnet av den norske regjering i februar 2008 og driftes av Nordisk genressurscenter (NordGen).

Frøhvelvet er etablerert for å bevare den store genetiske variasjonen innen verdens mat- og nytteplanter og dermed sikre at disse ikke utrykkes i lokale eller globale katastrofer som krig, terrorisme og naturkatastrofer. Samtidig er frøhvelvet forpliktet av Svalbardtraktaten.

Arkiv for verdens verdifulle data

I mars 2017 ble den kommersielle datalagringstjenesten *Arctic World Archive* offisielt åpnet i en nedlagt gruve på Svalbard. På samme måte som Svalbard Globale frøhvelv er et arkiv for hele verdens frø, har *Arctic World Archive* en ambisjon om å tilby en ultra-sikker og langtids lagringstjeneste for verdens mest verdifulle digitale data i et arktisk verdensarkiv, dypt inne i fjellet. Brasil og Mexicos nasjonalarkiv samt norske Kommunenes digitale ressurscenter var blant de første institusjoner som deponerte data i arkivet.

Arctic World Archive baserer seg på migrasjonsfri teknologi, hvor digitale data overføres til polyesterbasert film ved hjelp av binære koder. Filmen er meget robust og la-

get slik at den tåler ekstrem kulde og gjentatt frysing og opptining. Den oppbevares inne i fjellet og oppbevaringen krever ingen tilførsel av strøm eller annen energi for å holde dataene vedlike – kanskje den mest grønne lagringsteknologien i verden. Tester viser at filmen er minst holdbar i 500 år og selv etter mange hundre års lagring, vil de digitale dataene på filmen være lesbare for en som har en lyskilde, et fotoapparat og en computer som dataene kan overføres til.

Åpningen av arkivet skapte stor interesse internasjonalt og prosjektet har fått veldig mange positive tilbakemeldinger.

Sosialdemokratene i Nordisk råd anser *Arctic World Archives* prosjekt som relevant og vil arbeide for å utvikle dette til et overnasjonalt arkiv for verden og dermed sikre tilgang til bæredyktig lagring av data i fremtiden, uavhengig av kommersielle aktører. Svalbard kan bli et globalt senter for sikkert å ta vare på verdens frø, levende planter og data inn i fremtiden.

Tusby, den 9. august 2017

Annette Lind (S)
Emilia Töyrä (S)
Erkki Tuomioja (sd)
Johan Andersson (S)
Jorodd Asphjell (A)
Karen J. Klint (S)
Karin Gaardsted (S)
Kåre Simensen (A)
Lars Mejern Larsson (S)
Lennart Axelsson (S)

Maarit Feldt-Ranta (sd)
Oddný Harðardóttir (A)
Peter Johnsson (S)
Phia Andersson (S)
Pyry Niemi (S)
Rikard Larsson (S)
Ruth Mari Grung (A)
Sonja Mandt (A)
Suzanne Svensson (S)
Tony Wikström (ÅSD)
Ville Skinnari (sd)